



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Υπηρεσία Συντονισμού

Γραφείο Νομικών & Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Ταχ. Δ/ση: Μεσογείων 119

Ταχ. Κώδικας: 11526 Αθήνα

Πληροφορίες: Κ.Παπαπετροπούλου

Τηλέφωνο: 213-1513.354

E-mail: vouli2@prv.ypoka.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων

ΚΟΙΝ.:

1. Βουλευτή κ. Βασίλειο Βιλιάρδο
2. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΘΕΜΑ: «Απάντηση σε Αναφορά»

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 2706/18.9.2024 Αναφορά

Σε απάντηση της σχετικής **Αναφοράς** που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Βασίλειο Βιλιάρδο, σας γνωστοποιούμε ότι σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, και ειδικότερα τον Κανονισμό του Συμβουλίου 2022/591, τα έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) ορίζονται ως υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

Επισημαίνουμε ότι τα ζητήματα που αφορούν στις συνέπειες από την εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, εξετάζονται για το κάθε έργο ξεχωριστά στο στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησής του, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 4014/2011 (Α' 209), ο οποίος διέπει την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων. Σημειώνουμε ότι όλες οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που υποβάλλονται στο ΥΠΕΝ, μετά την εξέταση τους ως προς την πληρότητά τους, διαβιβάζονται για δημοσιοποίηση (διενέργεια δημόσιας διαβούλευσης και ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου κοινού) στα κατά τόπους αρμόδια Περιφερειακά Συμβούλια. Όλα τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης και των γνωμοδοτήσεων των συναρμόδιων Υπηρεσιών και Φορέων αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη, με την έκδοση είτε αρνητικής είτε θετικής απόφασης για το έργο ή τη δραστηριότητα με την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και προϋποθέσεων. Οι οικείες δασικές υπηρεσίες γνωμοδοτούν επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) εκφράζοντας απόψεις ή και παρατηρήσεις επί των επιπτώσεων που ενδεχομένως επέλθουν λόγω των επεμβάσεων στον ευρύτερο δασικό χώρο, συνεκτιμώντας και αποτιμώντας κάθε δυνατή αποτροπή επιβάρυνσης κατόπιν λήψης μέτρων μετριασμού ή και αποφυγής τυχόν επιπτώσεων, κατατείνοντας στην περίπτωση θετικής γνώμης, σε εναλλακτικές προτάσεις υλοποίησης της δράσης επέμβασης, προτάσσοντας όρους και προϋποθέσεις προκειμένου αφενός μεν, εξασφαλισθεί η προστασία του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου αφετέρου δε, διασφαλισθεί η ωφελιμότητα και λειτουργικότητα της εκμετάλλευσης.

Περαιτέρω, η εγκατάσταση και λειτουργία αιολικών πάρκων, φωτοβολταϊκών ή υδροηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επί εκτάσεων που διέπονται υπό των προστατευτικών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, είναι επιτρεπτή επέμβαση κατ' εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 3α του άρθρου 53 του ν. 998/1979, ως ισχύει, ακολουθώντας τα οριζόμενα σε αυτή, υπό των απαγορεύσεων των περιπτώσεων (β) και (γ) της ανωτέρω παραγράφου. Με γνώμονα την διάταξη του άρθρου 46 του ν. 998/1979, ως ισχύει, είναι επιτρεπτή η επέμβαση για την εγκατάσταση έργων Αιολικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΠΕ) επί δασών, δασικών καθώς και αναδασωτέων εκτάσεων κατ' εξαίρεση και ενόψει του εξαιρετικού χαρακτήρα της επέμβασης, αιτιολογώντας την ιδιαίτερη σημασία του έργου, την απόλυτη αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην

αναδασωτέα έκταση πριν την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και την εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού που αποβλέπει το έργο.

Επιπροσθέτως σημειώνουμε ότι με στόχο την προστασία της αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας από την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, η Πολιτεία με το άρθρο 36 του ν. 5087/2024 «Ενίσχυση της πρότυπης κτηνοτροφίας, ρυθμίσεις για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, διατάξεις για τη φυτοϋγεία, τα βιοκτόνα προϊόντα και την ποιότητα τροφίμων, διατάξεις για την τόνωση της αγροτικής ανάπτυξης και άλλες επείγουσες διατάξεις», (ΦΕΚ Α' 25), με το οποίο τροποποιήθηκε η παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200), έχει εισάγει ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των ζητημάτων εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών σε γη υψηλής παραγωγικότητας το οποίο προβλέπει ότι για την εγκατάσταση Φ/Β σταθμών εγκατεστημένης ισχύος μικρότερης ή ίσης του ενός μεγαβάτ (1 MW) θα απαιτείται η άσκηση καλλιεργητικής δραστηριότητας. Τα είδη και οι καλλιέργειες των φυτών όπως και οι συνθήκες της καλλιέργειάς τους θα καθοριστούν με ειδική μελέτη που θα εκπονηθεί με πρωτοβουλία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Κατόπιν διενέργειας της ως άνω μελέτης, με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, θα καθοριστούν οι κατηγορίες των αιτούντων, καθώς και οι προϋποθέσεις και διαδικασίες και τυχόν άλλες λεπτομέρειες για την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών σταθμών και την άσκηση της καλλιεργητικής δραστηριότητας.

Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία συνδυάζεται και με την υπ' αριθμ. 16989 μεταρρύθμιση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με τίτλο: «Βελτιστοποίηση της χρήσης του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας» η οποία προβλέπει ένα ολιστικό πλαίσιο πολιτικής για τη διπλή χρήση της γης για τη γεωργία και την ηλεκτροπαραγωγή από ηλιακά φωτοβολταϊκά συστήματα, με στόχο την προώθηση της εγκατάστασης αγροφωτοβολταϊκών συστημάτων. Το συγκεκριμένο πλαίσιο πολιτικής θα προσδιορίσει τις κατάλληλες τοποθεσίες για την υλοποίηση αγροφωτοβολταϊκών συστημάτων, τις ειδικές δράσεις για την προώθηση των αγροφωτοβολταϊκών και τους κανόνες που αφορούν τη διπλή χρήση της γης και την υλοποίηση έργων στον τομέα των αγροφωτοβολταϊκών συστημάτων. Ως χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του πλαισίου ορίζεται το 4ο τρίμηνο 2024.

Επιπλέον, σας ενημερώνουμε ότι, με την ολοκλήρωση του προγράμματος πολεοδομικής μεταρρύθμισης «Κωνσταντίνος Δοξιάδης» και την έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων έγκρισης των μελετών Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Τ.Π.Σ.) καθώς και Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Ε.Π.Σ.) (πρώτου επιπέδου πολεοδομικού σχεδιασμού), θα θεσμοθετηθούν Περιοχές Προστασίας (Π.Ε.Π.) και Περιοχές με Ειδικό νομικό Καθεστώς (Π.Ε.Κ.), στις οποίες μεταξύ άλλων θα συμπεριλαμβάνονται και οι περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί με διοικητική πράξη ως περιοχές αγροτικής ή γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.

Περαιτέρω, θέτουμε υπόψιν σας ότι το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο (Ε.Χ.Π.) για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας θέτει κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης, τόσο των αιολικών και φ/β εγκαταστάσεων όσο και των συνοδών έργων τους (δίκτυα πρόσβασης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας). Σημειώνουμε ότι κατά την παρούσα χρονική περίοδο προωθείται από το ΥΠΕΝ, με τη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, η αξιολόγηση και αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου (Ε.Χ.Π.) για τις Α.Π.Ε., όπου έχουν συμπεριληφθεί περαιτέρω κανόνες και προϋποθέσεις για την εγκατάσταση σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Η πρόταση αξιολόγησης/αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. θα υποβληθεί σε Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και θα εγκριθεί μαζί με την οικεία Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.), με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών. Κατά την διαδικασία περιβαλλοντικής έγκρισης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. προβλέπεται δημόσια διαβούλευση με υπηρεσίες, φορείς και το κοινό καθώς και η διατύπωση γνώμης του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπως αυτή εκάστοτε ισχύει. Το επόμενο χρονικό διάστημα προγραμματίζεται η δημόσια διαβούλευση της πρότασης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. και της Σ.Μ.Π.Ε. αυτού.

Τέλος, σημειώνουμε ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ενημέρωσε την Εθνική Αντιπροσωπεία για το ζήτημα του ύψους των καλλιεργήσιμων γαιών σε σχέση με την έκταση που καταλαμβάνουν οι εγκαταστάσεις ΑΠΕ, κατά την πρόσφατη συζήτηση στη Βουλή της Επικαιρης Ερώτησης 1337 στις 4/9/2024. Παραθέτουμε αποσπάσματα από τα Πρακτικά:

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): «Εγώ θα ξεκινήσω με ένα νούμερο το οποίο θα έπρεπε να το ξέρετε εφόσον είστε και από αγροτική περιοχή και εφόσον αφορά και τη δική σας περίοδο -κατά το ήμισυ- διακυβέρνησης. Το νούμερο είναι η γη που καλλιεργείται στην Ελλάδα στις δύο απογραφές, στοιχείο για το 2009 και το 2020. Λοιπόν, είχαμε 34,8 εκατομμύρια στρέμματα το 2009, με βάση τη Στατιστική Υπηρεσία -το έβγαλα και στο κινητό μου πριν από λίγο- και πέρασε το 2020 στα 28,1. Χάσαμε δηλαδή 6 εκατομμύρια στρέμματα περίπου καλλιεργήσιμης γης. Έπαψε να καλλιεργείται η γη. Η γη είναι εκεί, απλώς δεν καλλιεργείται. Έξι εκατομμύρια.

Ξέρετε πόσο κάνει ένα μεγαβάτ περίπου το στρέμμα; Ένα μεγαβάτ κάνει περίπου 10 στρέμματα. Αυτήν τη στιγμή όλα όσα έχουν πάρει όρους σύνδεσης σε όλη την Ελλάδα, όλα παντού, είναι 120.000 στρέμματα. Στα επόμενα δέκα χρόνια, δέκα πέντε, ακόμη και με την πιο ακραία εκδοχή, δεν τα ξεπεράσουμε συνολικά σε φωτοβολταϊκά, σε κάθε είδους γη, τα 400 χιλιάδες στρέμματα. Έξι εκατομμύρια στρέμματα έχουν εγκαταλειφθεί στην περίοδο αυτή ή κατά το ήμισυ της οποίας κυβερνούσατε. Έξι εκατομμύρια.

Συνεπώς, υπάρχει πραγματική σύγκρουση; Το πρόβλημα της γεωργίας είναι έλλειψη καλλιεργήσιμης γης ή θέματα κόστους-ενέργειας για παράδειγμα; Εμείς φέραμε το ΓΑΙΑ αξιοποιώντας τα φωτοβολταϊκά και περάσαμε όλους τους αγρότες στα 9 σεντς. Και τώρα που υπάρχουν αυξημένες τιμές, όλοι οι αγρότες -γιατί τους περάσαμε με ειδική νομοθετική ρύθμιση- είναι στα 9 με 11 σεντς, ανάλογα με το αν έχουν χρέη ή όχι, και όλες οι αγροτικές συνδέσεις και όλοι οι ΤΟΕΠ χάρη στα φωτοβολταϊκά.

Νομίζετε ότι το πρόβλημα της γεωργίας είναι η έλλειψη γης; Το πρόβλημα της γεωργίας είναι η έλλειψη ανθρώπων και στοιχείο κόστους. Είναι τελείως διαφορετικό και το ξέρετε πολύ καλά, γιατί είστε από γεωργική περιοχή. Δεν είναι η γη που μας λείπει. Συνεπώς, μπορούμε με λογική -και θα σας πω στη δευτερολογία πώς εξασφαλίζεται αυτή η λογική- να προωθήσουμε και τα δύο πράγματα χωρίς ιδιαίτερο πρόβλημα.

Τώρα πάμε στο δεύτερο. Τα νούμερα που χρησιμοποιείτε είναι από τις άδειες παραγωγής, δεν έχουν καμία σχέση με την αγροτική γη και τα νούμερα αυτά είναι επί της ουσίας τελείως εξωπραγματικά. Κάποιος πηγαίνει και κάνει μία αίτηση στη ΡΑΕ και λέει «εγώ θα ήθελα» -για να μάθετε τη διαδικασία- «να κάνω ένα φωτοβολταϊκό. Μάλιστα. Έχω τις τυπικές προϋποθέσεις από τη ΡΑΕ; Τις έχω. Παίρνω, λοιπόν, μία άδεια. Μπορώ να κάνω το φωτοβολταϊκό; Δεν μπορώ, διότι πρέπει να ακολουθήσω τις άλλες διαδικασίες αδειοδότησης».

Οι άλλες διαδικασίες αδειοδότησης καθιστούν τα νούμερα που λέτε παντελώς εξωπραγματικά. Ξέρετε σε πόσα GW ισοδυναμούν αυτά τα στρέμματα τα οποία λέτε; Είναι όσα έχουμε σε όλη την Ελλάδα, όσα θα αποκτήσουμε, εφ' όσον δώσουμε σε όλα όρους σύνδεσης που μπορούμε, που έχουμε δώσει και άλλες δύο φορές τόσα σε όλη την Ελλάδα. Είναι εξωπραγματικά τα νούμερα, δεν πρόκειται κανένας να πάρει ηλεκτρικό χώρο για αυτά τα νούμερα. Όλοι που έρχονται από τη Θεσσαλία δεν μου λένε για τη γη υψηλής παραγωγικότητας που καλύπτεται από το «08», που σημαίνει ότι σε όλη τη Θεσσαλία μπορούμε να έχουμε φωτοβολταϊκά μέχρι 1 MW, γιατί αυτά πάνε στη γη υψηλής παραγωγικότητας, είναι τα μικρά που πηγαίνουν, που κυρίως τα έχουν και ενεργειακές κοινότητες ή μεμονωμένοι αγρότες. Είναι δυόμισι χιλιάδες στρέμματα αυτό που μπορείς να βάλεις με τέτοια και ζητούν ηλεκτρικό χώρο. Οι ΤΟΕΒ ζητούν ηλεκτρικό χώρο, οι μεμονωμένοι αγρότες ζητούν ηλεκτρικό χώρο, αυτοί ζητούν ηλεκτρικό χώρο και επειδή δεν τους δίνουμε ηλεκτρικό χώρο, διαμαρτύρονται.

Και εσείς έρχεστε και θεωρείτε ότι το πρόβλημα είναι ότι καλύπτεται όλη η Ελλάδα από φωτοβολταϊκά, όταν σας απέδειξα -αλλά δεν θέλετε να ακούσετε, οπότε άμα δε θέλει κάποιος να ακούσει, τζάμπα μιλάμε, μιλούμε, όμως και στην κοινή γνώμη- ότι υπάρχει τεράστια εγκατάλειψη αγροτικής γης. Τεράστια εγκατάλειψη αγροτικής γης! Δεν είναι μόνο από το 2009, εγώ θα σας πω -γιατί θέλω να είμαι έντιμος προς το Σώμα- ότι από το 1980 υπάρχει εγκατάλειψη αγροτικής γης, πολύ παραπάνω από τα έξι εκατομμύρια στρέμματα. Αυτή η εγκατάλειψη της αγροτικής γης λέει ένα πολύ απλό πράγμα, ότι είναι άλλο το πρόβλημα που έχουμε να λύσουμε».

Η Υφυπουργός

Αλεξάνδρα Σδούκου